

Modül (öneri) No	318
Öğrenme Alanı (Temel konu)	Âlemler
Modül (Alt konu)	Âlemler Arası İlişki ve İnsana Mânevi Keşifle Gelen Bilgilerin Mahiyeti
Amaçlar	• Uykunun; âlem-i yakaza (uyanıklık) ile âlem-i misal arasında manevi bir geçiş köprüsü olduğunu anlar. • Âlem-i misalin, âlem-i şهادet (görünen dünya) ile âlem-i gayb (görünmeyen dünya) arasında bir berzah olduğunu ve rüya-yı sadıka veya keşif yoluyla bu âleme seyirci olunabileceğini kavrar. • Bu âlemdeki küçük çekirdeklerin, âlem-i misalde manaların tecessümü (somutlaşması) ile büyük ağaçlar şeklinde temsil edildiğini fark eder. • Ruhani varlıkların; hava, esir ve misal âlemini ayna gibi kullanarak hayal süratinde seyahat edebildiklerini öğrenir.
Süre	40 dk.
Seviye	Seviye 3
Yöntem ve Teknik-Etkinlik	1) Sokratik Tartışma: Öğrencilerin Kaf Dağı gibi sembolik kavramlar üzerindeki yanlış bilgilerini ironi ile sarsıp, rüya ve misal âlemi hakikatleri üzerinden doğru bilgiye ulaştırma sürecidir. 2) Kavram Haritası: Metinde geçen "Âlem-i Misal, Âlem-i Cismânî, Âlem-i Ruhani, Seyr-i Süluk" gibi karmaşık terimlerin birbiriyle olan hiyerarşik ve mantıksal bağlarını görselleştirmedir.
Materyal ve Teknoloji	Her kişiye kalem kâğıt, tahta, tahta kalemi
İşleniş/Öğrenme-öğretme süreci	Sokratik Yaklaşım (Giriş): • İroni Basamağı: Öğrencilere "Kaf Dağı hakkında ne biliyorsunuz?" sorusu sorulur. Genellikle masalsı ve coğrafi bir yer algısı olduğu görülür. Bu basamakta, coğrafi bir Kaf Dağı arayışının neden imkânsız olduğu tartışılarak mevcut bilginin eksikliği sezdirilir. • Doğurtmaca (Maeutik) Basamağı: Metindeki "Bu küredeki Kaf, o âlemdeki Kaf'ın çekirdeği olabilir" ifadesinden hareketle, Kaf Dağı'nın asıl mahiyetinin

	âlem-i misalde tecessüm eden bir hakikat olduğu öğrencilere buldurulur. Kavram Haritası Uygulaması: Öğrenciler gruplara ayrılır. Metindeki şu anahtar kavramlar arasındaki köprüleri kuran bir harita çizerler: Uyku: Yakaza ile Misal arası köprü. Berzah: Dünya ile Ahiret arası köprü. Misal Âlemi: Cismânî ile Ruhani arası köprü.
Ölçme ve Değerlendirme	• Harita Analizi: Grupların hazırladığı kavram haritaları; "Rüya-yı sadıka, keşf-i sadık ve hayal" kavramlarının âlem-i misale açılan birer pencere olarak doğru konumlandırılıp konumlandırılmadığı üzerinden değerlendirilir. • Analiz Sorusu: "Meclis-i muhteşem" rüyasındaki gibi manevi keşiflerde, uyanıklık âleminde farklı olarak asırların temsilcileriyle görüşebilmek hangi âlemin kanunlarıyla açıklanabilir? • Tartışma: "Aynadaki bir görüntünün gerçek cisimle olan ilişkisi, âlem-i misal ile âlem-i şehadet arasındaki ilişkiyi anlamamıza nasıl yardımcı olur?"
İlişkili metinler	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ¹ İnkılâblar neticesinde, her iki taraf arasında geniş geniş dereler husule geliyor. O dereler üstünde her iki âlemle münasebettar köprüler lâzımdır ki, her iki âlem arasında gidiş geliş olsun. Lâkin o köprülerin inkılâbat cinslerine göre şekilleri, mahiyetleri mütebayın, isimleri mütenevvi olur. Meselâ, uyku âlem-i yakaza ile âlem-i misal arasında bir köprüdür. Berzah, dünya ile ahiret arasında ayrı bir köprüdür. Ve misal, âlem-i cismânî ile âlem-i ruhânî arasında bir köprüdür. Bahar, kış ile yaz arasında ayrı bir köprüdür. Kıyamette ise inkılâb bir değildir; pek çok ve büyük inkılâblar olacağından, köprüsü de pek garip, acib olması lâzım gelir. (Mesnevi-i Nuriye, s. 246, Yeni Asya Neşriyat, Kasım-2024) *** Eğer dersin: “Muhakkikîn-i sofiye, ‘Kaf’a dair pek çok tasviratta bulunmuşlardır?” Buna cevaben derim: Meşhur olan âlem-i misal, onların

¹ Rahman ve Rahîm olan Allah’ın adıyla.

cevelângâhıdır. Biz elbisemizi çıkardığımız gibi, onlar da cesedlerini çıkarıp seyr-i ruhanî ile o ma'razgâh-ı acâibe temaşa ediyorlar. “Kaf” ise, o âlemde onların tarif ettikleri gibi mütemessildir. Bir parça âyinede semavat ve nücüm temessül ettikleri gibi, bu âlem-i şhadette, velev küçük şeyler de olsa, çekirdek gibi, âlem-i misalde tecessüm-ü maânînin tesiriyle bir büyük ağaç oluyor. Bu iki âlemin ahkâmı birbirine karıştırılmaz. Muhyiddin-i Arabî'nin mağz-ı kelâmına muttali olan, bunu tasdik eder.

(Muhakemat, s. 71, Yeni Asya Neşriyat, Şubat-2025)

• *Ve sâniyen:* Âlem-i şhadete suretiyle ve âlem-i gayba manasıyla müşabih ve ikisinin mabeyninde bir berzah olan âlem-i misal, o muammayı hâlleder. Kim isterse, keşf-i sadık penceresiyle veya rüya-i sadık menfeziyle veya şeffaf şeyler dürbünüyle ve hiç olmazsa hayalin vera-i perdesiyle o âleme bir derece seyirci olabilir. Bu âlem-i misalin vücuduna ve onda maânînin tecessüm etmelerine pek çok delâil vardır. Binaenaleyh bu kürede olan “Kaf,” o âlemde zü'l-acâib olan “Kaf”ın çekirdeği olabilir.

(Muhakemat, s. 71, Yeni Asya Neşriyat, Şubat-2025)

Evet, nasıl cismaniyata cam ve su gibi şeyler âyine olur; öyle de, ruhaniyata dahi hava ve esîr ve âlem-i misalin bazı mevcudatı âyine hükmünde ve berk ve hayal sür'atinde bir vasıta-i seyir ve seyahat suretine geçerler. Ve o ruhanîler, hayal sür'atıyla o merâyâ-i nazifede, o menazil-i latîfede gezerler. Bir anda binler yerlere girerler.

(Sözler, s. 224, Yeni Asya Neşriyat, Nisan-2023)

Hakikaten yakaza olan rüya-yı sâdikada bir ziyâ gördüm. Tafsîlâtı terk ile yalnız bana söylettirilmiş noktaları kaydedeceğim. Şöyle ki:

Bir cuma gecesinde nevm ile âlem-i misale girdim. Biri geldi dedi:

“Mukadderat-ı İslâm için teşekkül eden bir meclis-i muhteşem, seni istiyor.”

Gittim, gördüm ki; münevver, emsalini dünyada görmediğim, Selef-i Salihînden ve a'sârın mebuslarından her asrın mebusları içinde bulunur bir meclis gördüm. Hicap edip

	kapıda durdum. Onlardan bir zat dedi ki: “Ey felâket, helâket asrının adamı, senin de reyin var, fikrini beyan et!” Ayakta durup dedim: “Sorun cevap vereyim.” Biri dedi: “Bu mağlubiyetin neticesi ne olacak, galibiyette ne olurdu?” Dedim: “Musibet şerr-i mahz olmadığı için, bazen saadette felâket olduğu gibi, felâketten dahi saadet çıkar. ilaahir.... Baktım meclis istihsan etti. Heyecanımdan uyandım, terli, el pençe yatakta oturmuş kendimi buldum. O gece böyle geçti... (Eski Said Dönemi Eserleri s.352/356, Yeni Asya Neşriyat, Aralık-2025) *** سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ² وَأَخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ³
--	---

² Seni her türlü noksandan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yoktur. Sen herşeyi hakkıyla bilir, her işi hikmetle yaparsın (Bakara Suresi: 32.)

³ Duaları şu sözlerle sona erer: “Ezelden ebede kadar her türlü hamd ve övgü, şükür ve minnet, Âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur” (Yunus Suresi: 10.)